gu

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um Stafræna heilsu / HRN2606114
Ráðuneyti	Heilbrigðisráðuneyti
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	29. júní 2025

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. **Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs.**

   a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

   Fjárhagsgreining á umfangi Stafrænnar heilsu byggir fyrst og fremst á greiningu á umfangi verkefna sem flutt hafa verið frá þeim stofnunum sem sinntu verkefnunum áður.

   b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.

   Forsendur fyrir matinu byggja á upplýsingum um fjármagn til þeirra sviða, deilda og eininga sem sinntu verkefnunum fyrir færslu þeirra.

   c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?

   Varanleg.

   d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.

   Á ekki við.

   e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.

   Ekki er er gert ráð fyrir brúttoáhrifum á tekju- eða gjaldahlið, einungis tilfærslu fjárveitinga á milli fjárlagaliða sem komin er til framkvæmda í fjárlögum. Nettóáhrif verða lítil eða engin.

2. **Tekjubreytingar.**

   Ekki er gert ráð fyrir áhrifum á tekjuhlið ríkissjóðs.

3. **Útgjaldabreytingar.**

   – Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.

   Stefnt er að því að heildaráhrif frumvarpsins verði hlutlaus, þar sem viðeigandi fjárheimildir fylgja verkefnum sem flytjast frá stofnunum. Flutningur fjárheimilda fór fram í fjárlögum 2026. Ekki er gert ráð fyrir áhrifum á heildarútgjöld ríkisins.

4. **Eignabreytingar.**

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.

Á ekki við.

5. **Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál.**

   a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.

   Vænta má þess að útgjaldastýring stafrænna verkefna ríkisins á sviði heilbrigðismálamuni batni með samræmdum innkaupum og stýringu á aðkeyptri þjónustu.

   b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.

   Á ekki við.

   c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.

   Á ekki við.

   d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.

   Á ekki við.

   e) Rekstrarform ríkisstarfsemi.

   Óákveðið.

   f) Opinber innkaup og útboð.

   Stafræn heilsa ber ábyrgð á umfangsmiklum innkaupum f.h. ríkisins sem áður fóru fram á undirstofnunum, þ.e. embætti landlæknis, Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins og Landspítala.

   g) Eignaumsýsla ríkisins.

   Á ekki við.

   h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.

   Á ekki við.

   i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

   Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**

   a) í gildandi fjárlögum

   Já.

   b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs

   Já.

   c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar

   Já.

2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**

3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**
   Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.**
   Nei.

2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?**
   – Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum"
   Nei.

3. **Samkeppnisskilyrði.**
   a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
      Nei.

   b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
      Nei.

   c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).
      Nei.

   d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)
      Nei.

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.**
   – Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.
   Á ekki við.

2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).**
   – Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

Á ekki við.

3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.**
   – Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.
   Á ekki við.

4. **Áhrif á byggðalög.**
   Á ekki við.

5. **Áhrif á frjáls félagasamtök.**
   Á ekki við.

6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna.**
   – Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum.
   – Sjá greiningarramma fyrir jafnréttismat.
   Ekki er gert ráð fyrir beinum áhrifum á jafnrétti kynjanna. Óbein áhrif geta þó verið jákvæð þar sem samræmd stafræn heilbrigðisþjónusta getur bætt aðgengi einstaklinga að eigin heilbrigðisupplýsingum og stuðlað að jafnari þjónustu óháð búsetu eða þjónustustigi.

7. **Áhrif a lýðheilsu.**
   Vænta má þess að samræming stafrænnar stjórnsýslu á sviði heilbrigðismála muni koma til með að hafa jákvæð áhrif á lýðheilsu til lengri tíma.

8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.**
   Vænta má jákvæðra áhrifa á nýsköpun og rannsóknir á heilbrigðisvísindasviði með því styrkja sameiginlega stafræna innviði heilbrigðiskerfisins og bæta forsendur fyrir þróun og innleiðingu nýrra tæknilausna.

9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.**
   Á ekki við.

10. **Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.**
    Talsverð áhrif eru á stjórnsýslu heilbrigðismála samhliða færslu verkefna í nýja starfseiningu Stafrænnar heilsu. Henni hafa verið tryggðar nægar fjárveitingar til að sinna þeim verkefnum.

11. **Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.**
    Vænta má þess að með aukinni samhæfinga stafrænna innviða og bættri upplýsingamiðlun innan heilbrigðiskerfisins verði jafnara aðgengi að heilbrigðisþjónustu og heilbrigðisupplýsingum óháð aldri, búsetu, tekjum eða stöðu á vinnumarkaði.

12. **Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.**
    Að því marki sem aukin stafræn samskipti og rafræn upplýsingamiðlun dregur úr pappírsnotkun, tvíverknaði og óþarfa ferðum hefur það jákvæð áhrif á sjálfbæra þróun og hagkvæma nýtingu auðlinda.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. **Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag.**

   Heildarútkoma er hlutlaus.

2. **Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á.**

   Aukin geta heilbrigðiskerfisins til að mæta auknum kröfum um net- og upplýsingaöryggi og alþjóðlega samvirkni stafrænna heilbrigðislausna.

3. **Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat).**

   Stefnt er á að stuðla að öruggari og skilvirkari heilbrigðisþjónustu, styrkja stafræna innviði heilbrigðiskerfisins og skapa betri forsendur fyrir samhæfingu, nýsköpun og hagkvæmri nýtingu sameiginlegra auðlinda.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. **Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?**

2. **Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?**

3. **Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?**